

FOAIE

пептръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 46.

Duminesă 16. Noembrie.

1841.

Domnule Редактор!

Мълці літераці ромъні аѣ фѣкѣт фелърі de disertaціи асѣпра днченътълѣи ши а лимбеи поастре. Лаѣдъ пѣтелѣи лор ши паче църinei челор че нѣ маї сѣлт! Лор ле ера вѣшор; нѣ аѣа тревѣицѣ а іскоді софисте ка сѣ detșne пе пѣпѣствиторіи ромънілор, арѣтѣнд лѣмеї къ зіоа есте алѣ ши поаптеа неагрѣ. Адеѣвѣрѣл ера ѣзѣт ши піпѣит; ши днпротівиторіи днвѣиши ши рѣшинаді днѣлндѣсе дн тѣчере, се аскѣндеа ка пасеріле de рѣѣ огѣр че нѣ пот сѣфері стрѣлѣчереа соарелѣи, днсѣ, асемеѣе шерпелѣи каре мѣрнд стрівит de пічорѣл витеазѣлѣи сѣ днтоарпѣ ши мѣшкѣ нѣ пѣтернікѣл лѣи ѣрѣжманѣ, словозіа днн вортеле лор ѣн стрігѣт ковитор, рѣгѣшеат, грозав, пісѣтѣредѣ, ѣлѣстемат, ѣар — днн пепорочіре — адеѣвѣрат: „лімба ѣоастрѣ е десѣтѣ кѣ зічері славоней!“

Ох! пѣкатѣл е петѣгѣдѣит, ши рана певіндекатѣ!

Кѣнд, ка ѣн рѣпедѣ шіроіѣ, піатѣрїле ѣарѣаре аѣ днѣндат провинціле ромънеці, гѣснд пѣнѣа лимбеи зрїтѣ, лѣа сѣѣека ши рар le droit du plus fort, арѣнка ѣнде ши ѣнде кѣте ѣн фір de ѣтѣтѣтѣрѣ de а лор гроасѣ ши подѣроасѣ. Асѣфел се

десѣ лимба поастрѣ. Пептрѣ а скоате а-кѣм ачеле лѣтѣноіоасе фїре, тревѣи а дестрѣта тоатѣ пѣнѣа; ши прїн ѣрмаре, а креа о лимбѣ тѣлт маї фѣрѣтоасѣ, тѣлт маї повїлт ши маї днѣѣцатѣ, кѣрїа пімік нѣѣар ліпсі алѣ деѣжт, de а фї — ромѣнеаскѣ.

Аічі днчеп некѣрѣмателе днспѣте днтре днѣѣцадіи Pandemonіѣлѣи пострѣ літерар, карїи сѣ сѣлеск:

Spirar nobil' sensi a' rozzi petti.

Ної дї ѣом днпѣрѣці дн треї класе, лібералї, модераці ши опозаці. Лібералїи зік (дѣпѣ Іорговічі ши дѣпѣ Маїорї) къ тревѣи а гонї тоате зічерїле славонейи ши ѣпно-тѣрко-гречейи — de ши ачесте днн зрѣтѣ сѣлт фоарте пѣцїне ши нѣоѣ, прїїміте нѣмаї de піцѣ капете ѣолнаѣе ши стрїкате; — іар Модераціи, къ тревѣи а ле сѣѣдіа, а ле днновїла ромъніндѣле, ши ної, мѣртѣрїсіт, къ пе днѣвоїт къ ідеїле moderate. Вїн дн сѣѣршіт, опозаціи, асѣтѣ ѣеке рѣцїнѣ кѣрїа пімік нѣ маї плаче, ши пѣѣцѣ ѣочндѣсе ши стрігѣнд кѣ глас de Stentor къ сѣ стрікѣ ши пѣре лимба.

Дѣпѣ пѣререа поастрѣ, а днѣвої тоате ачесте капете днѣѣцате, есте маї грѣѣ de кѣт а днжгїѣѣа ѣн міністерїѣ дн Франца;

ши vedem къ жале къ, тръгънд фиеш-каре ла сине съзшиє хайна біетеї лімбі.

Съ не фіє ертат а фаче о днтреваре.

Zaviestia ши Клеветіреа (зічерї славонедї), каре с'аѣ днкѣват днтре ротъні, ле поате скоате чінева? De обідъ ши де сілт, не поате мѣнтѣі? . . . Аічі, фъръ съ врем, не віне дн гънд ачел вестіт діктон а лѣї Dante скріс не поарта Іадѣлї: *Lasciate ogni Speranza!* *)

Дар, vedem къ не ам депъртат де скопѣл че не ам пропѣс, каре есте де а арѣта Дталє о дескоперіре че ам фѣкѣт де зп стрѣбекѣ мапѣскріпт, дн каре ам четіт зрїмътоареле:

„Нѣвълінд пороаделе стрєіне, аѣ пѣдїт ка лѣкѣстеле прєсте Ромъні, ши с'аѣ апѣкат а сємъна къ фєлѣрї де клеветірі „zaviestia ши зра пїнтре єї. Грєшалєлє Ромънілор 'аѣ слѣвїт. Атѣпчі врѣжмашї „рѣпїндѣлє прїп сѣлѣ ши кѣлкѣндѣлє дре „пѣрїлє, ле гѣсїа віновѣдїї ши дї мѣпчіа „кѣ мѣлдіте де казне. Ачєсте обїде аѣ „адѣс дн сѣкршїт ровїа, шчл“

Іатъ, Домпѣлє Редактор, дн кѣтєва рѣндѣрї о дроає де зічерї славонедї! Ачєєа днѣс че аѣ трас а поастрѣ лѣаре-амїнте (ши пєптрѣ каре, кредєт, къ не вор рѣмънеа дндаторїдї ачєї че съ вор окѣпа вр'о дїніоарѣ къ скрієреа зпєї історїї а Археологієї Ромънілор) єсте къ ам възѣт дїп кѣпрїпсѣл астор пѣдїне кѣвїнте, къ пѣпѣ а пѣ венї варбарїї, Романїї адѣшї де Траїан дн провинділє ачєсте: 1., пѣ щїєа віновѣдїа, 2., пѣ єра сѣлпїчї, 3., пѣ сѣферїа обїдєлє, ши 4. пѣ кѣпощєа ровїа шчл.

Не зрїмъ аз венїт тоате де с'аѣ мєстєкат пїнтре пої! Кѣм сє лє лєпѣдѣм а-кѣм? ши оаре врѣнд алє лєпѣда, пѣтем? Іашїї.

К. N—щї.

ІКОАНЪ ПОСОМОРѢТЪ.

Нѣ Фоїлє періодїчє де астѣзї, пѣ пѣвлїчїщї ачєдїа, пѣ брошѣрєлє зпор бѣр-вадї пѣтернїчї дн фапѣт ши дн кѣвѣнт дїп апл ачєста єшїте, зік, пѣ времєа поа-стрѣ єсте ачєєа, днтрѣ каре старєа патрієї нї с'аѣ зѣгрѣвїт къ нїщє змѣре фоарте днтѣнекоасє, посоморѣте ши трїсте. Алдїї аѣ фост маї пайнте къ кѣдїва ані карїї ворвїрѣ ши скрієрѣ, арсєрѣ ши тѣярѣ ка нїщє докторї днцєлєдї днѣс ши іні-томшї. Ачєїа днѣс сѣѣ преа пѣдїп фѣсєрѣ аскѣлтадї, сѣѣ токма ши не-аскѣлтадї осѣп-дїдї. Астѣзї неаѣ маї кѣзѣт чєаца де пє окї ши лѣміна днкѣ о сѣферїм чєваш маї віне, медїчїнї прїїтїм маї вѣкѣрошї де ши нї сє даѣ пїлѣлє ши тїнкѣрї амарѣ. Де не щїне чїнева оглїнда сѣѣ зп кїп ши не зічє: „Іатъ аша сѣнтєдї Вої,“ де ши кѣ грєѣ, сѣферїм тотѣш, каре ачєаста доарѣ єсте зп сєтп де мѣнтѣїщѣ. Съ vedem. — Ърмътоарєа дескрїєре а стѣрїї патрієї поастрє пѣвлїкатѣ дн 6. Азгѣст прїп N. Társalkodó не лѣпѣгѣ чє єсте преа крє-дїлчоасѣ, апої ши афлѣнд рѣсѣнет ши плѣ-чєре дн чєлє маї мѣлте жѣрпалє ши пѣрѣдї алє ачєстор цѣрї, пѣ поате сѣ пѣ аїбѣ іп-терєс ши пєптрѣ пѣвлїкѣл пострѣ. Аколон сє зічє аша: „Гѣчєрєа тот пѣ не маї фолосєцє. Натѣра асѣпра патрієї поастрє маї мѣлт аѣ фост прѣдѣ-

*) Ох, ба пѣ? ба пѣ!

тоаре къ дарѣриле сале декѣт аварѣ, дн-
сѣ пѣдин де нѣ с'аѣ алес де проверѣ, кѣм-
къ прекѣм рѣѣриле поастре не кѣрг тоате
афарѣ, iar днкоаче нѣ кѣрѣе нѣчѣ зпѣл дн
лонтрѣ, аша шѣ ванѣ не кѣрг афарѣ пен-
трѣ тоате, — iar дн лонтрѣ пентрѣ нѣмѣк.
Каре фаче сокотеалѣ, кѣтѣ мѣлѣме де
ванѣ трѣмѣтем поѣ афарѣ не тоате капалеле
дн тот анѣл, iar ла поѣ дн че нѣкѣтѣрѣ
нѣчѣ се стрѣкѣрѣ чева пѣдин, ачела маѣ де
нѣ есте сѣлѣт а венѣ ла ачел кѣцет де алт-
мѣнтрелеа фѣрѣ темейѣ, ла каре венѣсе
зп кѣлѣторѣ че стареа нѣо кѣпоѣеа нѣ-
маѣ не деасѣпра, кѣмкъ дн ванѣ поѣрѣи
днмѣлѣторѣ чел пѣдин а треѣа парте тре-
вѣе сѣ фѣе фалѣ, сѣѣ къ авем а не теме
де зп ванкѣрот наѣонал, ка шѣ зпѣи пѣдин
кредѣнчошѣ. Цѣранѣ поѣрѣи лѣкрѣторѣ де
пѣмѣнт сѣнт поверѣле чеѣ апасѣ дн тоа-
те пѣрѣле, днтр'атѣта сѣнт де тѣкѣло-
шѣдѣ, днкѣт де азѣм лѣкѣндѣсе ла соко-
теалѣ авереа пѣрѣи чеѣ маѣ тарѣ, сѣн-
тем сѣлѣдѣ а креде, кѣмкъ зп Сатѣрѣк не-
крѣцѣторѣ дншѣ преа вате жок днпѣнтѣа
поастрѣ.*) Де се афлѣ о старе шѣ маѣ
тѣкѣлоасѣ декѣт ачѣаста, ачѣеа есте а по-
вѣдеѣ (неменѣмеѣ) нѣчѣ, дн прѣчѣнѣ къ
попорѣл де рѣнд не тоатѣ днпѣмплареа
аре зп кѣпѣтал сѣгѣр, адекѣ челе до аѣ

*) Адеѣрѣл де неар спарѣе капѣл, днкъ нѣ не
пасѣ. Иоваѣи дн цара поастрѣ фак 104 зѣле
не ан дн слѣзва прѣпрѣтарѣлор шѣ зечѣелѣ
днкъ даѣ. Дн Молдаво-Ромѣнѣа кѣлкѣшѣ
афарѣ де алте даѣи фак нѣмаѣ 12 зѣле шѣ
кѣтева дрѣмѣрѣ не ан. Тотѣш, че поате фѣ
прѣчѣна, кѣмкъ о парте маре дн Иоваѣи ар-
деалѣлѣ нѣ шар скѣмѣва стареа кѣ кѣлкѣшѣ
Прѣнѣпѣателор вѣчѣне? Чѣне нѣшѣ креде вѣе,
шѣ мѣарѣ, шѣ вазѣ.

Red.

тѣ нѣи, iar ачѣѣа (новѣлѣ) дн прежѣдеѣе,
лор днпѣскѣте нѣ къ еѣ крескѣте, мѣнка
чеа аспрѣ о дн де чеа маѣ маре нечѣнѣсте
дн новѣлѣтатеа лор; лѣпселе попорѣлѣи
сѣнт маѣ пѣдѣне шѣ маѣ лесне де днплѣ-
нѣт, iar ачѣѣа (неменѣшѣ) авѣнд тот нѣ-
маѣ ачѣелеаш преа сѣпѣдѣрѣ иѣвоарѣ де ве-
нѣтѣрѣ, кѣпоск маѣ мѣлте треѣвѣнде, лѣксѣл
не зѣ че терѣе тот маѣ мѣлте се лѣѣеѣе
днпре дѣншѣи сѣгѣндѣле шѣ челе маѣ де
пре зрѣтѣ пѣтерѣ; ла попорѣл де рѣнд
прѣчѣи мѣлѣ сѣнт о вѣнекѣвѣнтаре, пен-
трѣкѣ ачѣѣа креск ка шѣ иѣрѣле кѣм-
пѣлор шѣ трѣѣск ка вѣѣтѣдѣме дн пѣстѣ-
тате, сѣѣ адекѣ ка шѣ пѣрѣнѣдѣи лор, шѣ
дела шепте анѣ дн сѣс адѣк ла кас'а пѣ-
рѣнтѣаскѣ фолос; дѣнпрѣтѣвѣ ла ачѣѣа
(ла новѣлѣ,) прѣчѣи, iar маѣ вѣртос прѣчѣи
мѣлѣ сѣнт о сѣрѣчѣе сѣгѣрѣ, iar къ кресѣереа
шѣ днперѣа лор се поартѣ поварѣ дн парте,
шѣ маѣ дн зрѣтѣ ачѣла днкъ есте порѣчѣт,
каре поате рекѣшѣга чел пѣдин камѣта
кѣпѣталѣлѣ келѣтѣт. Новѣдеа поастрѣ чеа
'налѣтѣ днпре кѣтѣшѣеле лѣксѣлѣи есте кѣ-
фѣндатѣ дн даторѣи, мѣлѣи шѣ пѣлѣ акѣм
'шаѣ дат песте кап, маѣ мѣлѣи стаѣ ла мар-
ѣнеа кѣдерѣи*). Новѣдеа поастрѣ де нѣж-
лок знеѣе релеле че апасѣ не новѣдеа
чеа мѣкѣ шѣ не чеа фрѣнтѣнѣшѣ; венѣтѣѣ
есте тот аша пѣдин ка шѣ ал ачѣелора, iar
дн лѣкс мѣлѣѣеѣе не ачѣѣа, iar плата
пентрѣ ачѣеасѣ старе кѣнѣитоаре дѣ есте
дела чеѣа зрѣ, дела ачѣѣа ватѣокѣрѣ,
iar чел дн зрѣтѣ рѣзѣлатат есте, кѣмкъ пѣ-
кателе пѣрѣнѣдѣлор сѣнт педѣнсѣте дн фѣи.**)

*) Оаре нѣмаѣ ла поѣ есте ачѣеаста аша? Ане-
воѣе ам креде.

Red.

**) Оаре нѣо маѣ пѣдѣск ачѣеаста шѣ алѣи шѣ
маѣ не аѣреа?!

Red.

Дитре четъцені поцрїи чеї де старе маї стрълвчїтъ сѣнт асемenea ровїи лѣксълї Дитрѣ атѣта, дѣкѣт пе ла четъдїле поа-стре челе маї тарї каселе че кѣ врео20 ані дѣ-паїнте ера челе маї авѣте, астѣзї парте таре саѣ сѣнт кѣзѣте, саѣ кѣ се афлѣ дѣ старе апроане де а кѣдеа, четъценї маї де рѣнд, кѣт шї пегѣсторїи, шї мецѣрїи атѣрпѣ кѣ тотѣл дела пласеле де сѣс, дакѣ челеа слѣ-век, мїжлочїт шї ачецїа карїи трѣеск дѣ-пѣ еї, трѣвѣе сѣ слѣвекскѣ. Ачеаста есте стареа чеїи маї тарї пѣрцї — пентрѣ-кѣ фїреце ворба есте пѣтаї де чеа маї таре парте — а патрїей поастре шї ече-пцїле сѣнт пѣцїне. О сїмцїм ачеаста кѣ тоцїи. Сѣ аскѣлтѣм дїнтрѣн капет ал па-трїей пѣлѣ дѣ челалалт пе орї чїне, цїесе ачела тѣкар де каре пласѣ шї орї де че паргїдѣ, авїа vom афла om, дела каре сѣ авзїм алтѣ декѣт о Ieremiadѣ (жѣланїе) фѣрѣ кап шї фѣрѣ капет, шї каре сѣ пѣ-вадѣ, кѣ ачест Status quo есте апѣсѣторїѣ. Пентрѣ че дарѣ тотѣш ачеастѣ старе аче-цїтѣ? Апатїа, пепѣсареа, трѣндѣвїреа, de-дареа ла рѣдѣчїна хреанѣлї о продѣче пе ачеса? Vom а пе ажѣта пе калеа лецїслацїей? Не стаѣ дѣ кале тѣлтеле на-цїоналїтѣцї, релїцїи, прївїлецїзрї, датїнї, партїде, деосевїрї дѣ прїнчїпе тѣл шѣл.“

Пѣлѣ ачї іарѣш текѣл стрѣн. Ал-теле кѣте маї вѣтеазѣ дѣ орїцїнал тот плѣпсорї шї вѣерѣрї, че сѣ ле маї дѣшї-рѣш ачї, кѣнд еле сѣлѣ шї рѣсѣлѣ пѣ дѣ жѣрналѣ пѣтаї, чї дїн гѣрѣ дѣ гѣрѣ. Пѣ-трѣнш шї адѣнк атїне де стареа патрїїлор поастре, кѣ ачест прїлеж дѣшї есте ѣде-тѣлѣ а маї дѣтрева пѣтаї атѣта: Че вї се паре, дакѣ дїн о кѣмплїтѣ непорочїре па-тѣралѣ Дѣпѣреа сѣ ар дѣфла прїн плоїле А-

пѣсѣлѣ, шї тот деодатѣ гѣрїле еї ла Мареа пѣагрѣ сѣ ар астѣпа кѣ тотѣл, оаре атѣпчї фїреар кѣ тѣлѣт маї рѣѣ декѣт астѣзї шї де чїне ар фї маї рѣѣ одатѣ, кѣт шї ал-тѣдатѣ? Шї дѣкѣ чева: каре воалѣ есте маї кѣмплїтѣ, маї крѣпчелѣ, гангрена, ка-ре отоарѣ преа кѣ дѣчетѣл, саѣ апопте-кїа (дамла)? — — —

Г. Барїд.

АМОРѢЛ шї ІНКВІЗІЦІА.

Ўн тѣпѣр повїл портѣгез, пентрѣ кѣ се пѣскѣсе дїн тѣмѣ енглезѣ де релїцїе протестантѣ, а кѣзѣт дѣпѣ моартеа пѣрїн-цїлор сѣї дѣ вѣра рѣделор, каре кредеа кѣ тот че пѣ е католик кѣрат де татѣ шї де тѣмѣ, есте пѣгѣл. Авереа че моцѣнї дѣлеснї пе тѣпѣр ка сѣ довѣндеаскѣ о крещере вѣпѣ, дѣвѣдѣнд атѣт прїн школї стрїне, кѣт шї кѣлѣторїнд дѣ маї тѣлте цѣрї лѣмпїлате але Европїи. Пе ла апѣл 1766 тѣпѣрѣл се дѣнтоарсе ла Лїсабона, фѣкѣ кѣпоцїнцѣ кѣ вѣн пегѣцѣтор енглез ашезат кѣ лѣкзїнда дѣтрѣчел ораш, вї-зїтѣ каса лѣї адеце орї, шї плѣкѣндѣї фата че о авеа пегѣцѣторѣл, о черѣ де не-вастѣ. Енглезѣл пѣ се дѣпротївї, дар дѣ адѣсе ампїте кѣ ел ка католик пѣ поате сѣ іа де невастѣ о протестантѣ де кѣт фѣ-кѣндѣсе протестант, каре лѣкрѣ поате сѣ факѣ стомот дѣ Лїсабона шї сѣ тѣреаскѣ вѣра рѣделор сале. Тѣпѣрѣл дѣ рѣспѣсѣкѣ шї фѣрѣ ачѣаста ел тот пѣаре нїчї вѣн іп-терес де рѣделе лѣї каре пѣаѣ нїчї о плѣ-чере де ал ведеа. Дѣпѣ вре о кѣтева зїле, Енглезѣл фѣкѣ кѣпоскѣт Портѣгезѣлї, кѣ тревїле сале дѣ сїлеск сѣ шї вѣпѣлѣ тот

че аре дн Лисавона ши съ се стръмъте ла Лондра. „Bine, zise тхъъръл, дакъ тъ врей де ципере, ши еъ воіъ съ'тн вхъз тоатъ стареа ши съ мерг дн Енглитера vnde съ тъ кхън кх фійка дѣмтале, ши съ петрек о виацъ линцигъ ши депъртатъ де връжтъшиле рѣделор теле.“ Контрактъла де кхънне се днкіеэ ши портгезъла се ведеа ла жхътате дрѣмъл кътре феричіреа че о дореа. Не кхнд атхт де о парте кхт ши де алта се фъчеа прегътіріле кх-внчоасе пентрѣ плекареа ла Лондра, о воалъ гравникъ де треі зиле рънн пе негъ-цъторѣл енглез дн виацъ; фата лѣ дн царѣ стрейнѣ фърѣ рѣде ши фърѣ пріетені ар фі кхъзт дн чеа маі адхнкъ деспѣдж-дѣре, дака тхъъръл Портгез, фіиторѣл еі върват, п'ар фі фост апърѣреа лхнгъ дхуса, нъ о ар фі тхънгъят ши нъ о ар фі внѣрат де дѣреріле еі. Грава лор де а vnde тот ши де а плека маі кърхнд се дн-доі prin днтхмплареа ачеаста неащепта-тъ; дар еі нъ ція че аѣ съ маі пѣтмеаскъ пхън кхнд се вор ведеа днколо де маре вндї prin кхъзторіе ши трънд о виацъ феричігъ днтемеіатъ пе о драгосте фърѣ марцінї. — Дн времеа ачеаста дн Портг-галиа domnea пѣтереа чеа маре а инквизи-ціеі вісеричеціі каре кх вн шептрѣ де фіер кхртвїа кхцетеле оаменілор, інтра дн а-дхнкъл інінілор лор, ши вїновате саз неві-повате, дѣпъ кхт дї плъчеа, осхндеа пе оаменї ла тхънчї неавзїте, саз съ арзъ дн фок, съъ кхвхнт кх схнт еретичї, кх нъ кред bine, саз кх нъ дмплінеск о церето-ніе дѣне кхт се кхвіне. Моартеа негъцъ-торѣлї енглез ши проіектъл ачелор дої тіперї аѣ ажънс ла врекїле ачествї трївнпал неоменїт. Пхнд тхна пе дхншії, инквизи-

торїї се фъчеа стъпхнї песте тоатъ авереа лор, ши аста се кіема кх еї дмплінеск вн лѣкрѣ ал креднції чеї адевърате! Аша дар грїжа лор чеа маі маре ера ка съ нѣ-ле скапе ши съ дхкъ вогъцїа лор ла Лон-дра. — Днтр'о дімінеацъ кхнд тхъъръл Портгез се афла ла іѣвїта са спре а ків-звї днпрезвнъ асвпра тхъсрїлор де пле-каре, кхчї маі тоате дараверїле ши ле де-сѣхксерѣ, нїще слѣжвашн аї трївнпалхвї инквизиціеі вѣтърѣ ла вшъ, інтрарѣ дн ка-съ, ши фърѣ тхълтъ церетонїе пѣсерѣ тхїніле лор пе Портгезъл ши 'а тхрх-рѣ ла палатъл инквизиторѣлї челхї маре; фата енглезъ ла шена ачеаста цїпъ, се агацъ де іѣвїтъл сѣъ, дар неоменїції дї детерѣ врхлчї ши еа кхъз лешннатъ пе-сте прагъл вшїї. Песте вре о кхтева мнхъте се дешептъ, і се пѣреа кх е віс-чеаа че с'а днтхмплат, дар дѣпъ че о днкреднцдарѣ слѣціле деспре тоате атъ-рхнтеле, кх вн кхраж маі пресѣс де сексъл ши вхрста еї вірѣї слѣвїчївнеа ла каре іар ера съ о адхкъ дѣререа, ши се гхндї се-ріос ла прїмеждїа іѣвїтълхвї еї, кх атхт маі вхртос кх се кредеа ши пе сїне дн-кхркатъ дн прїчіна лхї. Гхндѣл еї чел дн тхї а фост съ алерце дѣпъ ажътор; дар ла чїне, ши днпротїва кхї? Гроаза трївнпалхвї инквизиції фъчеа съ се кхтре-тѣре каселе челор маі пѣтернїчї, пѣтереа лхї се днтіндеа ши пхън ла кхртеа крѣ-іаскъ, ши тоці третѣра ла гласъл лхї чел пе дхѣлхнзїт. Ын от нѣмаї сїнгѣр ера дн Лисавона ши дн тоатъ Пертггалиа ка-ре пѣтеа дндрѣспн съ днфрѣптезе пѣтереа ачелхї трївнпал варбар, ши ачеста ера ма-реле міністрѣ Потвал.

Administrația ачествїа, дн време де

вreo кждѣва ані, а адѣс Португалиа ла о пѣтере ші тѣрѣ днѣлоритѣ. Кѣ тоате кѣ а авѣт а се лѣпта кѣ нѣде пѣдѣчѣ не днѣвѣсе, кѣ кѣражѣл днѣс ші статорнѣча а вѣрѣт тот ші а ажѣне порочѣт ла скопосѣл сѣѣ чел дорѣт; пагѣвѣ кѣ нѣ с'а порочѣт ачеа царѣ време маѣ днѣделѣнгатѣ сѣ се вѣкѣре де реформеле лѣѣ челе мѣнтѣвѣтоаре ші де днѣвѣнѣтѣдѣрѣле че ера сѣ маѣ днѣтродѣкѣ пѣнтрѣ днѣпѣтернѣчѣреа дѣрѣі атѣт днѣлѣнтрѣ кѣт ші днѣафарѣ,

Ла ачест ом пар се гѣндѣ тѣпѣра енглезѣ сѣ се дѣкѣ. Кѣ тоате кѣ еа ера протестантѣ, дар омѣл чел маре і се пѣреа кѣ е де тоате релѣціѣле ші спрѣжѣнѣтор ал тѣтѣрор пѣпорочѣдѣмор, фѣе де че наѣде вор фѣ. Се гѣтѣ дар нѣмаѣ декѣт ші днѣтрѣнѣ мѣнѣт а фост ла палатѣл мѣнѣстрѣлѣі вѣнде днѣжлнѣ ешѣнд не дѣректорѣл канцеларѣеі лѣі.

Повестѣреа днѣжлнѣпѣрѣі сале не скѣрт ші дѣререа че ера зѣгрѣвѣтѣ не фаѣа еі а-фларѣ хар днѣнѣнте ачестѣі слѣжѣвѣш днѣалт, каре нѣ пѣтеа авеа алтѣ інѣмѣ декѣт тот ка а стѣпѣнѣлѣі сѣѣ, ші дѣ арѣтѣ вѣ гапг лѣнг днѣ фѣндѣл кѣрѣіа ера вѣша мѣнѣстрѣлѣі. Днѣкѣражатѣ кѣ пѣпорочѣреа са, тѣпѣра енглезѣ інтрѣ днѣлѣнтрѣ фѣрѣ сѣіалѣ. Днѣтрѣ о салѣ маре днѣтѣнекоасѣ, ла о масѣ рѣтѣндѣ ашезатѣ кам ла о фереастрѣ, шедѣа вѣ ом де о статѣрѣ вѣрѣанѣ, кѣ капѣл рѣзѣмат днѣ коте, кѣ окѣі пѣронѣдѣі не о хѣртѣе ші адѣнѣчѣт днѣ гѣндѣрѣі. Дескѣдѣреа ші днѣкѣдѣреа вѣнѣі нѣ лѣѣ фѣкѣт сѣ се мѣнѣче; авѣа фѣшѣжѣреа рокѣеі де тѣтѣсѣрѣе, кѣнд с'а апронѣат тѣпѣра де маса лѣі, ла децентат. Днѣшѣі днѣтоарѣе канѣл, веде днѣнѣнтеа са о тѣпѣрѣ, ші дѣнѣ че о шѣсѣрѣ кѣ кѣтѣтѣра са чеа серѣоасѣ,

о днѣтревѣ: че вреа? Тѣнерѣі енглезе дѣ спѣсесе дѣректорѣл ка сѣ фѣе скѣртѣ ла ворѣт, кѣчѣ мѣнѣстрѣл пѣтрѣнде сѣнгѣр атѣрѣнтеле. Днѣ пѣдѣне ворѣе дар дѣі днѣфѣдѣнѣтѣ тоатѣ днѣжлнѣпѣлѣреа, ші не вѣртѣ днѣ рѣгѣ ка сѣі фѣе мѣлѣ де дѣнѣса ші де ізѣвѣтѣл еі. Дѣнѣ че іспрѣвѣі, Помѣал се скѣлѣ дѣне скаѣн, фѣкѣ вреа кѣтѣва волте прѣн касѣ ші не вѣртѣ стѣнд днѣнѣнтеа енглезѣі дѣі зѣсе: „Кѣносѣк не татѣл тѣѣ; ел мѣі а фост вѣн вѣрѣжѣмѣш не днѣдѣплекат, кѣ тоате ачесте днѣ чѣнѣстесѣк пѣнтрѣ кѣ ера ом де карактер, ера ом чѣнѣстѣт. Одатѣ кѣнд тѣ гонѣа породѣл сѣ тѣ вѣчѣгѣ кѣ пѣетрѣі, трежѣнд не днѣнѣнтеа каселор лѣі, днѣі ешѣі днѣнѣнте ші тѣ пофѣтѣі днѣ каса лѣі зѣкѣндѣ'мѣі: „кѣ тоате кѣ днѣі сѣнт ші днѣі ешѣі вѣрѣжѣмѣш, дар інтрѣ ла мѣне ка сѣдѣі мѣнтѣвѣдѣі вѣаѣа; не вѣртѣ дака веі вреа іар вом днѣчене вѣрѣжѣмѣшѣіле.“ Ачѣаста ва сѣ зѣкѣ ом де карактер, ом чѣнѣстѣт. Компѣтѣмесѣк кѣ соарта та; ашѣ вреа сѣдѣі фак вѣне, дар нѣ шѣіѣ кѣтѣ воіѣ пѣтеа сѣ о скоѣ ла кале кѣ оаменѣі ачѣеі пѣгрѣі ла трѣн ші сѣфлет каре кѣ вѣн глас рѣдѣкѣ не тот породѣл днѣ пѣчоаре пѣнтрѣ кѣ конѣдѣнѣнѣа лѣі есте днѣ мѣнѣнѣле лор. Есте адеѣвѣрат кѣ дѣнѣ о лѣнтѣ деспѣдѣжѣдѣітѣ че ам авѣт кѣ алтѣ чеатѣ де оаменѣі пѣгрѣі, кѣ Іезѣвѣдѣі, ам фост порочѣт ка сѣ ле спарг кѣіѣл днѣ Португалиа, сѣ пѣіѣтѣ мѣна не дѣнѣшѣі ші сѣі гонѣесѣк кѣ тотѣл днѣтрѣачѣастѣ царѣ; дар інкѣзѣдѣіѣа есте маѣ пѣтернѣкѣ декѣт соѣетатеа Іезѣвѣдѣілор ші трѣіѣналѣл еі есте пѣклѣнтѣт. Мѣ тем сѣ тѣ апѣк серѣіос де дѣнѣсѣл; кѣ тоате ачесте дѣтѣ, кѣ еѣ тѣ воіѣ сѣмѣі а фаче че воіѣ пѣтеа, дар нѣдѣі фѣгѣдѣесѣк кѣ воіѣ фѣі порочѣт а сѣ-

върши чееа че дорещи.“ — Къ ачеастъ жьмътате де тѣпъере ла дѣрериле сале еши тѣпъра енглезъ дин палатѣл министрѣлѣи. Дар авіа ажънсе ла қаса са ши о хайтъ де слѣжваши ай инквизиціей интраръ ла дѣнса, о дѣхъдаръ ши о тѣрѣръ ла палатѣл инквизиторѣлѣи лешинатъ ши маі тѣлт моартъ декѣт віе. Ан времеа дн каре непорочита енглезъ а алергат пе ла министрѣл къѣтѣнд ажѣтор ши скъпаре, Инквизиторѣл чел таре порѣнчисе съ і се адѣкъ днаинте тѣпърѣл Портѣгеѣ. Антревѣнд дакъ креде дрепт тоате днвѣдътѣриле бисеричиі католіче, ел рѣспѣнсе, къ нічі ода-тъ п'а авѣт чеа маі микъ вълѣіалъ деспре адевѣрѣл лор ши къ с'а сіліт тотд'авна а днплині ши формеле че ле чере еа. Дар ачеастъ тѣртѣрисіре п'а тѣлцѣміт німік пе жѣдекъторѣл ачел страшик, каре дн днпѣта къ, дака есте католік, пентрѣ че аре аліанцъ къ о еретікъ пе каре ва съ о іа де невасть, ши дн зісе: „віно дѣпъ міне; еѣ ам ши алте мижлоаче ка съ сторк дела тиве адевѣрѣл.“ Ан рѣндѣл де жос ал одѣлор палатѣлѣи ера о салъ таре днтѣ-некоастъ, дн каре, ка съ фіе лѣмінъ, тре-въіа съ се апрінзъ ши зіоа лѣтѣпъриле. Ан фѣндѣл ачещиі сълі ера вн фел де ал-тар, д'асѣпра кърѣіа се днлѣда о кърѣче таре ши Хрістос ера съпат пе дѣнса дн тѣрпме фіреаскъ. Динаинтеа ачестѣи алтар ера вн рѣнд де сказне дн формъ де семі-черк, ла мижлокѣл кърѣіа ера вн жеѣ маі дналт ши о месчоаръ днаинтеа лѣи. Ла о парте а съліі ера о тѣлцѣме де машині къ каре се стрѣжеа непорочичиі ка съ тѣртѣрисеаскъ адевѣрѣл. Аичі ера трівѣналѣл инквизиціей; пе сказне шедѣа жѣдекъторіі ши дн жеѣ инквизиторѣл чел таре: аичі а

фост адѣс ши тѣпърѣл портѣгеѣ. Авіа а интрат днлѣвнтрѣ ши вн ципѣт аскѣдїт дн фѣкъ съ се зіте ла о парте, внде възъ ши пе ізѣита са тѣпъра енглезъ. Ачеастъ дн-тѣлпире пеащептатъ а дат прічипъ ла о шепъ сѣжшиітоаре де інімъ. Дар пентрѣ инквизиторі пѣ ера німік каре съ і плече спре мілъ; ініміле лор ера днвѣртошате къ фелѣрїмі де асфел де шене ши пѣ къ-поѣеа сімтіментѣл компѣтїміреї. Тѣпъ-ра енглезъ къзѣсе лешинатъ ши фѣрѣ сім-ѣіре ла пѣтѣлт. Портѣгеѣл днторѣкѣндѣсе кътре тареле инквизитор зісе къ вн топ дѣіос: „О, лѣсаѣи машинїле де стрѣжіт челе маі грозаве пентрѣ міне, ши пентрѣ Дѣм-незеѣ каре прївеѣе ла пої ши пе ва жѣдека пе тоѣи, фіевъ мілъ де ачеастъ фїнцъ пе-віноватъ. Дака авѣдї інімъ оменеаскъ дн піепт, пѣ пѣтеѣи съ ведеѣи пе ачеастъ фѣ-птѣрѣ фѣрѣтоастъ сѣферїнд. О, фіевъ мілъ ши пѣї фаче'ѣи еї німік.“ — „Нѣ; днаинтеа дрептѣѣи пѣ е мілостївіре; пої треѣзе съ пе фачем даторїа. Съ се днчеапъ тѣнчїле пентрѣ дама ачееа,“ зісе ел. Прегѣтірїле машинїлор деѣептаръ пе тѣпъра енглезъ дн лешинѣл съѣ. Еа фѣ дѣсѣ лѣпгъ ло-къл ачел грозав, ши тѣїніле еї фѣрѣ въ-гате днтр'о машинъ ка съ се стрѣжаскъ. Слѣжіторіі п'ашепта декѣт порѣнка инквї-зіторѣлѣи ка съ днчеапъ слѣжѣа лор чеа де гѣде. Ан мїнѣтѣл днсѣ дн каре ел вреа съ рїдїче тѣпа ши съ порѣнчеаскъ, дн днтѣперекѣл дн каре ера днвѣлѣітъ сала ачеа фаталъ, рѣсѣпъ вн глас асемеѣа къ тѣнетѣл: „стаді!“ ши днчет еши дн вѣсна ачееа о фігѣрѣ дналтъ а кърѣіа фа-ѣѣ ера днвѣлїтъ днтр'о тапта ларгъ. Мареле инквизитор ка ловїт де трѣспет, къ ніѣе къѣтѣтѣрї сперїоасе днтреѣѣ, чїне дн-

дръснеще съ твързере лъкръриле тривъналъ
лѣи ши поръичи съ пѣе тѣна не дѣнсел.
Некъпоскътъл п'а воръит лѣкъ нимик, лѣи
ridikъ лѣсъ лѣчет тѣна; таптаоа къзъ
жос ши атъичи се арътъ фаца чеа сериоасъ
а лѣфрѣкошатълѣи Потвал де каре третѣра
тоатъ Португалиа. Не инквизиторъл лѣ а
пѣкаръ деокамдатъ фѣорѣ де гроазъ; дѣпъ
ачеаста къ ѣи топ префъкът скѣлѣндѣсе
лѣапѣтеа лѣи лѣ zice: „Vizita Екселенциѣ
Воастре есте о чѣпсте че пѣ о ащептам;
ам вое де а лѣтрева каре есте прѣчина?“
— „Нѣ чеѣ нимик декѣт словозениа аче
стор доѣ прѣнши,“ рѣспѣнсе Потвал. —
„Чѣне лѣи дѣ дрепт ла черереа ачеаста?“
— „Воеа mea,“ — Предрѣсек черерѣле Е.
В., дар ачеастъ вое пѣ дѣо почѣ лѣпѣлини.“
— „Шѣи кът предрѣсек воѣнцеле теле ла
Преа сѣинциа воастръ; дар ка съ те лѣ
кредѣнцѣзъ ши маѣ вѣне, афлъ къ п'ам ве
пит аѣи съ пофтеск сазъ съ роф, чѣ съ чеѣ
ка съ даѣ словозение ачестор прѣнши.“ —
— „Нѣ се поате, пентрѣ къ тревзе съ лѣ
се факъ жѣдекатъ.“ — „Да, жѣдеката каре
о фаче лѣпѣл тиелълѣи, ши вѣлѣл гѣниѣ.“
— „Екселенциѣ, гѣттеле пѣ се потрѣвекъ
къ локѣл ачеста.“ — Не чѣпстеа mea, па
тѣра mea пѣ е ка съ гѣттеаскъ; пѣчи о
датъ п'ам воръит маѣ сериос де кът акѣт.
Ка сѣдѣи даз о довадъ деспре ачеаста, а
флъ къ ам поръичѣт генералълѣи де арти
лерѣе къ, дака лѣтрѣо жѣмѣтате де чеас
пѣ тѣ воѣс лѣтѣарче, къ 50 тѣлѣрѣи съ фа
къ съ плоаъ гѣлеле асѣпра пѣшкѣрѣеѣ а
чѣнѣя. Ор дѣтѣи не ачѣдѣи прѣнши, ор фак

съ се спѣлвѣре палатъл лѣи вѣит.“ — „Сѣит
сѣит съ дѣи даз, дар съ шѣи къ протестѣзъ
ши воѣс рапорта ла сказъл Папѣи.“ — „Кѣт
лѣи вѣеа. Тевъвѣдѣи лѣкъ а даѣ апелациѣ
ла Папа, ши еѣ ка съ деслѣшеск лѣкръл
маѣ вѣне ам вѣплетъ коръвѣи къ дѣншиѣ ши
ѣам трѣмѣ сѣнгѣр ла Папа. Ачеастъ пѣлѣ
фѣедѣ оглѣндъ.“ Авѣа испрѣви министрѣл а
честе воръе ши лѣхѣнд не прѣнши де тѣлѣт,
лѣи скоасе афаръ. Дѣкѣндѣи пѣпъ ла о
вѣлѣтъ таре ле zice: „Треѣзе съ не деспѣр
дѣт. Миам вѣгат вѣада лѣи прѣмеждѣе ка
съ въ скап: ѣатъ къ сѣнѣтедѣи словозѣи, дар
еѣ ам лѣкъ де а тѣ тѣме. О коравѣе еп
глезеаскъ есте лѣи порт каре пѣеакъ ла
Лондра. ѣатъ къ даз ѣи офѣдер каре ва
лѣгрѣжи пентрѣ транспортъл лѣкрърѣлор
воастре. Лѣи 24. чеасѣрѣи съ пѣеакѣи, къчѣ
маѣ тѣлѣт пѣ е сѣгърандъ. Ажѣпѣндъ къ
паче ла Лондра скрѣдѣниѣи. Рѣтѣпѣдѣи сѣ
пѣтѣниѣи, прѣетѣниѣи меѣ.“ — Кѣ тѣлѣдѣтѣре
стрѣпѣгѣндѣи де тѣлѣт министрѣл, се деспѣр
дѣи де дѣншиѣи. Тѣнерѣи ажѣпсеръ къ паче ла
Лондра. Стрѣпѣподѣи лор ши акѣт пѣ
стреазъ сѣвенѣрѣл таре лѣи Потвал.

P—a.

SENTENȚII.

Сѣпѣрареа че роаде ла фѣрѣл вѣедѣи, пѣ
рѣреа чеаркъ а се аскѣнде.

Нѣ поате фѣи нимѣни тот деодатъ прѣ
тѣи ши лѣнгѣшиторѣс.